

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE IŠVADA,
pateikta 2019 m. spalio 24 d.¹

Byla C-244/18 P

**Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE
prieš**

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Pagalbos priemonės, kurių Graikijos valdžios institucijos ėmėsi ieškovės naudai įgyvendinant įmonės privatizavimo programą – Valstybės garantijos – Komisijos sprendimas, kuriuo pripažįstama, kad šios priemonės yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba – Sąvoka „ekonominė nauda“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį – Sunkumų patirianti įmonė – Gairės dėl sanavimo ir restruktūrizavimo – Valstybės pagalbos susigrąžinimas – Susigrąžintinių pagalbos sumų nustatymas – Išimtiniai atvejai“

I. Įžanga

1. Šiuo apeliaciniu skundu *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* (toliau – *Larko* arba apeliantė) prašo panaikinti 2018 m. vasario 1 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Larko / Komisija*² (toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo jis atmetė jos ieškinį, kuriuo prašyta panaikinti 2014 m. kovo 27 d. Europos Komisijos sprendimą 2014/539/ES dėl valstybės pagalbos SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), kurią Graikija suteikė *Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.*³ (toliau – ginčijamas sprendimas).

2. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo prašymą šioje išvadoje bus nagrinėjama tik apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirma dalis, iš esmės grindžiama netinkamu sąvokos „ekonominė nauda“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, aiškinimu, ir ketvirtasis pagrindas, iš esmės grindžiamas 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles⁴, 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu.

3. Atlikęs analizę Teisingumo Teismui siūlysiu atmesti antrojo pagrindo pirmą dalį ir ketvirtąjį pagrindą kaip nepagrįstus.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 T-423/14, EU:T:2018:57.

3 OL L 254, 2014, p. 24.

4 OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339.

II. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 659/1999

4. Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio „Pagalbos išieškojimas [susigrąžinimas]“ 1 dalyje nurodyta:

„Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota [susigrąžinta] iš gavėjo <...>“

B. Gairės dėl sunkumų patiriančių įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo

5. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (toliau – Gairės dėl sunkumų patiriančių įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo)⁵ 2.1 skirsnio „Sunkumus patiriančios įmonės“ sąvoka“ 9–11 punktuose numatyta:

„9. Bendrijoje nėra bendrai [naudojamos] „sunkumus patiriančios įmonės“ [apibrėžties]. Tačiau šiose gairėse Komisija laiko sunkumus patiriančia įmone tokią įmonę, kuri nei naudodamasi savo ištekliais, nei savininkų, akcininkų ar kreditorių lėšomis nesugeba sumažinti nuostolių, kurie, institucijoms neįsikišus, artimiausiu arba vidutinės trukmės laikotarpiu beveik neabejotinai priverstų ją nutraukti veiklą.

10. Šiose gairėse sunkumus patiriančia įmone laikoma įmonė apskritai, nepriklausomai nuo jos dydžio:

<...>

11. Net jei nėra 10 punkte nurodytų aplinkybių, įmonė vis tiek gali būti laikoma patiriančia sunkumus, ypač, jei jai būdingi įprasti sunkumus patiriančios įmonės bruožai, pvz., augantys nuostoliai, mažėjanti apyvarta, didėjančios atsargos, pajėgumų perteklius, mažėjantys grynujų pinigų srautai, augančios skolos, didėjančios palūkanos ir mažėjanti arba nulinė grynojo turto vertė <...>“

C. Pranešimas dėl garantijų

6. 2008 m. birželio 20 d. Komisijos pranešimo dėl [SESV 107] ir [108] straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai (toliau – Pranešimas dėl garantijų)⁶ 2.1 punkto „Bendros pastabos“, susijusio su SESV 107 straipsniu, trečioje pastraipoje numatyta:

„Todėl, siekiant išvengti neaiškumų, reikėtų išaiškinti valstybinių išteklių sąvoką valstybės garantijų srityje. Valstybės garantijos nauda yra ta, kad su ta garantija susijusią riziką prisiima valstybė. Valstybei už prisiimamą riziką turėtų būti atlyginama, sumokant tam tikrą priemoką [įmoką]. Kai valstybė visai arba iš dalies atsisako tokios priemokos [įmokos], įmonė iš to gauna naudos, bet kartu sumažėja valstybiniai ištekliai. Vadinasi, net jeigu pagal garantiją valstybė nėra nieko išmokėjusi, remiantis Sutarties 87 straipsnio 1 dalimi, valstybės pagalba vis vien gali būti laikoma egzistuojančia. Pagalba suteikiama tada, kai suteikiama garantija, o ne tada, kai garantija pasinaudojama arba pagal jos sąlygas išmokami pinigai. Ar garantija yra valstybės pagalba, ar ne, o jei taip, koks gali būti tokios valstybės pagalbos dydis, reikia vertinti suteikiant garantiją.“

5 OL C 244, 2004, p. 2.

6 OL C 155, 2008, p. 10.

7. Šio pranešimo 3.2 punkte „Individualios garantijos“ numatyta:

„Komisijos nuomone, individuali valstybės garantija nelaikoma valstybės pagalba, jeigu atitinka visas šias sąlygas.

a) paskolos gavėjas neturi finansinių sunkumų,

Sprendžiant, ar paskolos gavėjas neturi finansinių sunkumų, reikėtų atsižvelgti į gairėse dėl sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos pateiktą apibrėžimą <...>.

<...>

d) Už garantiją sumokama rinkos sąlygas atitinkanti kaina.

Kaip nurodyta 2.1 punkte, už prisiimamą riziką turėtų būti atlyginama nustatant tam tikrą priemoką [įmoką] garantuotai arba netiesiogiai garantuotai sumai. Kai už garantiją mokama kaina yra bent tokia pati, kaip atitinkamos garantijos priemokos [įmokos] atitinkmuo finansų rinkose, tokia garantija nesudaro valstybės pagalbos.

Jeigu finansų rinkose negalima rasti jokio tinkamo garantijos priemokos [įmokos] atitiktens, bendrą garantuotos paskolos finansinę kainą, įskaitant paskolos palūkanų normą ir garantijos priemoką [įmoką], reikia palyginti su panašios negarantuotos paskolos rinkos kaina.

<...>“

8. Minėto pranešimo 4.1 punkte, susijusiame su bendro pobūdžio informacija apie garantijas su pagalbos elementu, nurodyta:

„Jeigu individuali garantija arba garantijų schema neatitinka rinkos ekonomikos investuotojo principo, ji laikoma susijusia su valstybės pagalba. Todėl, norint patikrinti, ar tokia pagalba yra suderinama pagal konkrečią valstybės pagalbos išimtį, reikia kiekybiškai įvertinti valstybės pagalbos elementą. Iš esmės valstybės pagalbos elementas laikomas lygus skirtumui tarp individualiai arba pagal garantijų schemą suteiktos garantijos atitinkamos rinkos kainos ir už tą priemonę iš tikrųjų sumokėtos kainos.

Susiję metiniai grynujų pinigų subsidijos ekvivalentai turėtų būti diskontuojami pagal jų dabartinę vertę, taikant orientacinę normą, o paskui susumuojami, kad būtų galima apskaičiuoti bendrą subsidijos ekvivalentą.

Apskaičiuodama garantijos pagalbos elementą, Komisija ypatingą dėmesį kreipia į šiuos elementus:

a) Ar individualios garantijos atveju paskolos gavėjas turi finansinių sunkumų? Ar garantijų schemų atvejais schemas tinkamumo kriterijuose numatyta, kad tokios įmonės negali būti įtrauktos? [žr. 3.2 punkto a papunktyje pateiktą informaciją].

Komisija nurodo, kad finansinių sunkumų turinčioms įmonėms rinkos garantas, jeigu toks yra, garantijos suteikimo metu turėtų taikyti didelę priemoką [įmoką] dėl tikėtino išsipareigojimų nevykdymo lygio. Jeigu tikimybė, kad paskolos gavėjas nesugebės grąžinti paskolos, tampa ypač didelė, tokia rinkos norma gali nebeegzistuoti, o išimtiniais atvejais garantijos pagalbos elementas gali pasirodyti esąs toks didelis, kaip suma, kurią iš tikrųjų padengia minėta garantija.

<...>“

III. Faktinės bylos aplinkybės, ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

A. Faktinės bylos aplinkybės

9. Faktinės bylos aplinkybės buvo išsamiai išdėstytos skundžiamame sprendime, į kurį šiuo tikslu darau nuorodą⁷. Esminės ir šiai išvadai suprasti būtinos aplinkybės gali būti apibendrintos taip, kaip nurodoma toliau.

10. Įmonė *Larko* specializuojasi laterito rūdos gavybos ir perdirbimo, lignito gavybos ir feronikelio bei šalutinių produktų gamybos srityje.

11. Ji buvo įsteigta 1989 m. kaip nauja įmonė likvidavus bendrovę *Hellenic Mining and Metallurgical SA*. Tuo metu, kai klostėsi byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės, ši įmonė turėjo tris akcininkus: Graikijos valstybei priklausė 55,2 proc. akcijų per tarpininę *Hellenic Republic Asset Development Fund*, kuri yra privati finansų įstaiga, *National Bank of Greece* priklausė 33,4 proc. akcijų, o *Public Power Corporation SA* (pagrindinė elektros energijos gamintoja Graikijoje, kurios didžiausia akcininkė yra valstybė) priklausė 11,4 proc. akcijų.

12. 2012 m. kovo mėn. *Hellenic Republic Asset Development Fund* informavo Komisiją apie *Larko* privatizavimo programą.

13. 2012 m. balandžio mėn. Komisija savo iniciatyva pradėjo preliminarų šio privatizavimo tyrimą, laikydamasi normų valstybės pagalbos srityje.

14. Buvo tiriamos šešios priemonės, iš kurių tik antroji, ketvirtoji ir šeštoji, kurios pateiktos toliau, yra svarbios šiai išvadai, nes tik šios trys priemonės aptariamoms apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmoje dalyje ir ketvirtajame pagrinde:

- antroji susijusi su Graikijos valstybės suteikta garantija dėl *ATE Bank* įmonei *Larko* suteiktos 30 mln. eurų paskolos (toliau – 2 priemonė arba 2008 m. garantija). Ši garantija taikyta 100 proc. paskolos ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį, ir buvo numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 1 proc. per metus,
- ketvirtoji susijusi su 2010 m. suteikta neribotos trukmės valstybės garantija, skirta visiškai padengti raštui dėl garantijos, kurią *National Bank of Greece* turėjo suteikti *Larko* už maždaug 10,8 mln. eurų; tame rašte numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 2 proc. per metus (toliau – 4 priemonė).
- šeštoji susijusi su 2011 m. valstybės suteiktomis dviem garantijomis dėl dviejų paskolų, atitinkamai 30 mln. eurų ir 20 mln. eurų dydžio paskolų, kurias suteikė *ATE Bank*; šiomis garantijomis užtikrinta 100 proc. šių paskolų ir buvo numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 1 proc. per metus (toliau – 6 priemonė).

15. Atlikdama šį tyrimą, Komisija Graikijos valdžios institucijų paprašė papildomos informacijos; ši informacija jai buvo pateikta 2012 m. ir 2013 m. Taip pat buvo surengti Komisijos tarnybų ir Graikijos valdžios institucijų atstovų susitikimai.

16. 2013 m. kovo 6 d. sprendimu⁸ (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.

⁷ Žr. skundžiamo sprendimo 1–14 punktus.

⁸ OL C 136, 2013, p. 27, dėl valstybės pagalbos SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).

17. Vykstant minėtai procedūrai, Komisija paragino Graikijos valdžios institucijas ir trečiąsias suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl šios išvados 14 punkte nurodytų priemonių. 2013 m. balandžio 30 d. Komisija gavo Graikijos valdžios institucijų pastabas, o iš *Larko* negavo jokių pastabų.

18. 2014 m. kovo 27 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Tame sprendime, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis, nes tik jų analizė svarbi šiai išvadai, Komisija nusprendė, kad tada, kai šios trys priemonės buvo pritaikytos, *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė, kaip tai suprantama pagal Gaires dėl sunkumų patiriančių įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo⁹.

19. Be to, Komisija nusprendė, kad šios priemonės yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kad šios priemonės buvo pritaikytos pažeidžiant pareigą pranešti ir draudimą vykdyti, nustatytus SESV 108 straipsnio 3 dalyje, ir kad šios priemonės yra su vidaus rinka nesuderinama pagalba, kurią reikia susigrąžinti, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalį. Galiausiai Komisija nustatė susigrąžintinas sumas, atsižvelgdama į šias pagalbos priemones, kurias sudarė visa suma, kuriai taikomos garantijos¹⁰.

B. Ieškinys Bendrajame Teisme

20. 2014 m. birželio 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Larko* ieškinį, kuriuo prašoma panaikinti ginčijamą sprendimą ir nurodyti kartu su palūkanomis grąžinti visas sumas, kurios vykdant ginčijamą sprendimą buvo tiesiogiai arba netiesiogiai iš jos susigrąžintos.

21. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį ir priteisė iš *Larko* bylinėjimosi išlaidas.

C. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

22. 2018 m. balandžio 4 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu apeliaciniu skundu *Larko* prašo panaikinti ginčijamą sprendimą, grąžinti bylą nagrinėti iš naujo Bendrajam Teismui ir atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

23. Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš *Larko* bylinėjimosi išlaidas.

IV. Analizė

A. Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su 2 priemone

24. Antrojo pagrindo pirmoje dalyje keliamas klausimas dėl 2 priemonės kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, o tiksliau – dėl šios priemonės vertinimo, kad ja suteikiama „ekonominė nauda“ *Larko*.

25. Ginčijamame sprendime tą priemonę kvalifikuodama kaip valstybės pagalbą Komisija rėmėsi Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a ir d papunkčiais. Kadangi *Larko* iš esmės teigia, jog Komisija, pritaikiusi šį punktą suteiktai pagalbai, padarė teisės klaidą, manau, kad visų pirma reikia pateikti kelias pirmines pastabas dėl šio pranešimo (1 skirsnis), tada išnagrinėti antrojo pagrindo pirmą dalį (2 skirsnis).

⁹ Dėl sąvokos „sunkumų patirianti įmonė“ reikšmės, kiek tai susiję su kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos, žr. šios išvados 26–28 punktus.

¹⁰ 2 priemonės atveju ši suma yra 30 mln. EUR, 4 priemonės atveju – 10,8 mln. EUR, o 6 priemonės atveju – 30 ir 20 mln. EUR. Žr. šios išvados 14 punktą.

1. Pirminės pastabos dėl pranešimo dėl garantijų

26. Pranešime dėl garantijų pateikiamas Komisijos požiūris į garantijomis suteikiamą valstybės pagalbą ir principai, kuriais Komisija ketina remtis aiškindama SESV 107 ir 108 straipsnius ir šių straipsnių taikymą valstybės garantijoms.

27. Siekdama nustatyti, ar garantija suteikia pranašumą, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, Komisija turėtų, kaip nustatyta to pranešimo 3.1 punkte, vertinimą grįsti rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio investuotojo principu. Todėl reikėtų atsižvelgti į garantiją gaunančios įmonės tikrąsias galimybes gauti lygiaverčius finansinius išteklius kapitalo rinkoje¹¹.

28. Kad būtų galima lengviau įvertinti, ar konkreti garantija atitinka tą principą, Pranešimo 3.2 punkte Komisija reikalauja, kad būtų įvykdytos tam tikros sąlygos, kad garantija nebūtų laikoma valstybės pagalba, įskaitant, kiek tai susiję su individualiomis garantijomis, pirma, sąlygą, kad paskolos gavėjas neturėtų finansinių sunkumų [3.2 punkto a papunktis], ir, antra, sąlygą, kad už garantiją būtų sumokėta rinkos kainą atitinkanti įmoka [3.2 punkto d papunktis]¹².

29. Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, taikant šias dvi sąlygas reikia atsižvelgti į *tuometu, kai buvo imamasi finansinės paramos priemonių, buvusias aplinkybes* ir susilaikyti nuo bet kokio vėlesne situacija grindžiamo vertinimo (toliau – laiko kriterijus)¹³.

30. Siekiant nustatyti, ar garantija nėra pagalba, Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto pirmos pastraipos d papunktyje nustatytas kriterijus, kad už prisiimamą riziką *turėtų būti atlyginama nustatant garantuotai arba netiesiogiai garantuotai sumai adekvačią įmoką* (toliau – atlyginimo kriterijus). Iš tikrųjų, kai už garantiją mokama kaina yra bent tokia pati, kaip finansų rinkose siūloma atitinkama referencinė įmoka už garantiją, tokia garantija nėra pagalba. Be to, 3.2 punkte įtvirtinti du metodai, kaip nustatyti, ar konkreti garantija atitinka šį kriterijų: reikia palyginti už garantiją sumokėtą kainą su finansų rinkose siūloma atitinkama referencine įmoka už garantiją arba palyginti bendrą garantuotos paskolos finansinę kainą, apimančią palūkanų normą ir mokamą įmoką, su panašios negarantuotos paskolos rinkos kaina.

2. Analizė

31. *Larko* tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai nusprendė, jog 2 priemone *Larko* buvo suteiktas pranašumas, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Bendrasis Teismas neteisingai taikė, viena vertus, laiko kriterijų, nes kvalifikavo *Larko* kaip „sunkumų patiriančią įmonę“ 2 priemonės suteikimo momentu (a poskirsnis), ir, kita vertus, atlyginimo kriterijų, nes nusprendė, kad 1 proc. dydžio įmoka neatitinka išipareigojimų neįvykdymo rizikos, kiek tai susiję su garantuotomis paskolomis, kaip numatyta Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunktyje (b poskirsnis).

a) Dėl laiko kriterijaus

32. Su laiko kriterijumi susijęs kaltinimas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo 77–80 punktų ir grindžiamas SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu.

11 Žr. Pranešimo dėl garantijų 3.1 punkto antrą pastraipą.

12 Žr. Pranešimo dėl garantijų 3.1 punkto trečią pastraipą.

13 Žr., be kita ko, 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimą *Prancūzija / Komisija* (C-482/99, EU:C:2002:294, 71 punktas) ir 2015 m. spalio 1 d. Sprendimą *Electrabel ir Dunamenti Erömü / Komisija* (C-357/14 P, EU:C:2015:642, 50 punktas).

33. Iš pradžių reikia pažymėti, kad prie skundžiamo sprendimo 90 punkte padarytos išvados, jog Komisija nepadarė teisės klaidos, kai kvalifikavo *Larko* kaip „sunkumų patiriančią įmonę“ 2 priemonės suteikimo momentu, Bendrasis Teismas priėjo dviem etapais. Visų pirma, skundžiamo sprendimo 75–82 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, kad, remdamasi turimais duomenimis, Komisija galėjo pagrįstai daryti išvadą, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė. Paskui skundžiamo sprendimo 83–89 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija nepadarė teisės klaidų nuspręsdama, kad 2008 m. garantijos suteikimo momentu Graikijos valstybė, kaip *Larko* akcininkė, turėjo žinoti apie šios bendrovės patiriamus sunkumus.

34. *Larko* tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 77–80 punktuose pateiktas Bendrojo Teismo vertinimas yra neteisingas, nes faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas šis vertinimas, susiklostė *vėliau*, nei 2008 m. gruodžio 22 d. buvo suteikta garantija, priešingai, nei reikalaujama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją¹⁴. Šiuo klausimu *Larko* remiasi trimis argumentais.

35. Pirma, tuose punktuose nurodyti finansiniai rezultatai iki 2012 m. ir bet kuriuo atveju yra nurodyti neigiami 2009 m. rezultatai. Antra, 2008 m. finansiniai rezultatai taip pat buvo vėlesni nei 2008 m. garantijos suteikimas, nes dar nebuvo pasibaigę finansiniai metai, finansinės ataskaitos dar nebuvo parengtos, taigi suteikdama šią garantiją Graikijos valstybė nebuvo su jomis susipažinusi. Todėl Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tuo metu buvusias aplinkybes, kaip to reikalaujama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje. Trečia, bet kuriuo atveju, net jeigu 2008 m. duomenys nebuvo vėlesni nei 2008 m. garantijos suteikimo momentas, tuo metu tai buvo trumpalaikiai duomenys. Šiuo klausimu *Larko* tvirtina, kad iš Gairių dėl sunkumų patiriančių įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo 9–11 punktų matyti, kad įmonės turto padėties analizė turėtų būti grindžiama pakankamo laikotarpio duomenimis, o ne momentine informacija.

36. Komisija mano, kad šį kaltinimą reikia atmesti.

37. Iš karto pažymiu, kad dėl to, jog aptariama garantija buvo suteikta 2008 m. gruodžio 22 d., vadovaujantis Teisingumo Teismo jurisprudencija reikia atsižvelgti į iki šios datos susiklosčiusias aplinkybes, kad būtų galima įvertinti, ar garantijos suteikimo momentu *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė.

38. Šiuo klausimu, kiek tai susiję su pirmu *Larko* pateiktu argumentu, pažymiu, kad tai, jog skundžiamo sprendimo 77 punkte Bendrasis Teismas kalba apie finansinius rezultatus, kurie apima laikotarpį iki 2012 m., savaime nereiškia, kad vertindamas *Larko* finansinę padėtį 2008 m. garantijos suteikimo momentu Bendrasis Teismas rėmėsi tokiais vėlesniais rezultatais.

39. Iš tikrųjų, tai, kad Bendrasis Teismas kalba apie tokius finansinius rezultatus, reikia aiškinti atsižvelgiant į aplinkybę, kad ginčijamame sprendime Komisija vertino *Larko* finansinę padėtį laikotarpiu, per kurį buvo priimtos *visos* ginčijamos priemonės, t. y. vertino 2007–2012 m. finansinę padėtį. Taigi Bendrasis Teismas, prieš primindamas šiuos finansinius rezultatus skundžiamo sprendimo 77 punkte, daro nuorodą į Komisijos sprendimą, kuriuo remiantis „šioje byloje ginčijamo sprendimo 56–66 konstatuojamosiose dalyse Komisija kvalifikavo *Larko* kaip „sunkumų patiriančią įmonę“ tuo momentu, kai buvo skirtos [2, 4 ir 6] priemonės, *įskaitant 2008 m. garantiją*“¹⁵.

40. Atsižvelgdamas į tai, konstatuoju, kad skundžiamo sprendimo 78–80 punktuose vertindamas *Larko* finansinę padėtį Bendrasis Teismas atsižvelgia į 2008 m. susiklosčiusias aplinkybes, t. y. *Larko* neigiamus nuosavus išteklius, žymų *Larko* apyvartos sumažėjimą ir didelius pastarosios sukauptus nuostolius 2008 m.¹⁶

14 Dėl šios jurisprudencijos žr. šios išvados 29 punktą ir 13 išnašą.

15 Išskirta mano.

16 Iš ginčijamo sprendimo 56 punkto ir skundžiamo sprendimo 77 punkto matyti, kad tai 2008 m. informacija.

41. Darytina išvada, kad pirmą *Larko* pateiktą argumentą reikia atmesti.

42. *Larko* pateiktą antrąjį argumentą, mano nuomone, sudaro dvi dalys: pirmą, teiginys, kad 2008 m. finansiniai rezultatai yra vėlesni už 2008 m. garantijos suteikimo datą, nes dar nebuvo pasibaigę finansiniai metai, ir, antra, aplinkybė, kad Graikijos valstybė nebuvo susipažinusi su 2008 m. finansiniuose rezultatuose pateikta informacija.

43. Dėl pirmosios dalies reikia konstatuoti, kad, kaip teigia Komisija, 2008 m. finansinėse ataskaitose pateikti *Larko* finansiniai duomenys už laikotarpį nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d., kurių didžioji dalis susiję su laikotarpiu iki garantijos suteikimo 2008 m. gruodžio 22 d. Šiuo klausimu pažymiu, kad per konkretų laikotarpį susiklosčiusios faktinės aplinkybės paprastai taip pat gali būti įrodytos vėlesniais dokumentais, grindžiamais šiomis ankstesnėmis faktinėmis aplinkybėmis¹⁷. Todėl 2008 m. finansinėse ataskaitose pateikta informacija negali būti laikoma vėlesne už 2008 m. garantijos suteikimą.

44. Dėl antrosios dalies pažymėtina, kad skundžiamo sprendimo 85 punkte Bendrasis Teismas konstatuoja, kad „prie bylos medžiagos nepateikta jokių duomenų, tvirtai įrodančių, kad valstybė narė žinojo apie *Larko* patiriamus sunkumus 2008 m. garantijos suteikimo momentu“, ir kad „kyla klausimas, ar Komisija įvykdė įrodinėjimo pareigą iš esmės remdamasi prezumpcija, kad valstybė narė privalėjo žinoti apie *Larko* patiriamus sunkumus 2008 m. pabaigoje, kai buvo suteikta garantija“.

45. Nors to punkto formuluotė gali sudaryti įspūdį, kad Komisija iš esmės rėmėsi tuo, kad Graikijos valdžios institucijos nepasidomėjo *Larko* finansine padėtimi, manau, aišku, kad Bendrasis Teismas norėjo nurodyti, jog Komisija rėmėsi prielaida, kad Graikija *bent jau* turėjo žinoti apie *Larko* sunkumus garantijos suteikimo momentu.

46. Iš tikrųjų, toks aiškinimas taikytinas atsižvelgus į skundžiamo sprendimo 89 punktą, kuriame Bendrasis Teismas daro išvadą, kad Komisija elgėsi pagrįstai nuspręsdama, kad apdairus akcininkas būtų bent pasidomėjęs esama įmonės ekonomine ir finansine padėtimi prieš jai suteikdamas garantiją, kokia tai įmonei suteikta 2008 m.¹⁸

47. Tai išsiaiškines primenu, kad tiek, kiek antrojo argumento antroje dalyje *Larko* kelia klausimą, ar Graikijos valdžios institucijos žinojo apie *Larko* finansinę padėtį 2008 m., o tai iš tikrųjų susiję su bylos faktinėmis aplinkybėmis¹⁹, Bendrasis Teismas vienintelis turi jurisdikciją konstatuoti ir vertinti faktines aplinkybes.

48. Teisingumo Teismas vis dėlto turi jurisdikciją vertinti, ar Bendrasis Teismas neiškreipė ginčijamo sprendimo taikymo srities. Reikia priminti, kad toks iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš bylos dokumentų, neatliekant naujo faktų ir įrodymų vertinimo²⁰.

49. Nors šiuo atveju klausimas, ar Graikijos valdžios institucijos žinojo (ar ne) apie *Larko* finansinę padėtį 2008 m., susijęs su faktinių aplinkybių nustatymu, o tai priskirtina tik Bendrojo Teismo jurisdikcijai, Teisingumo Teismas vis dėlto gali tikrinti, ar Bendrasis Teismas neiškreipė ginčijamo sprendimo taikymo srities šiuo aspektu.

17 Šiuo klausimu taip pat žr. 2016 m. sausio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimą *Slovėnija / Komisija* (T-507/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:35, 180 punktas).

18 Toks aiškinimas taip pat yra akivaizdus atsižvelgiant į Komisijos pastabas, pateiktas Bendrajame Teisme. Iš tikrųjų, iš šių pastabų matyti, kad jose kaip pagrindinį argumentą Komisija nurodo, kad Graikijos valdžios institucijos niekada neteigė, kad 2008 m. gruodžio mėnesį jos nežinojo apie *Larko* sunkumus. Tik papildomai Komisija teigia, kad net jeigu Graikijos valstybė tada nežinojo apie *Larko* finansinius sunkumus (Komisija mano, kad taip nebuvo), ji turėjo įsitikinti, kad ji nebuvo sunkumų patirianti įmonė.

19 Pažymiu, kad dėl to, jog *Larko* argumentas dėl klausimo, ar Graikijos valdžios institucijos žinojo apie jos padėtį, pateiktas dėl skundžiamo sprendimo 77–80 punktu, jis negali būti laikomas pateiktu dėl skundžiamo sprendimo 83–89 punktuose išdėstyto Bendrojo Teismo vertinimo, susijusio su Komisijai tenkančia įrodinėjimo našta.

20 Žr., be kita ko, 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Iride / Komisija* (C-329/09 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:859, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2019 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Lenkija / Komisija* (C-358/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:763, 44 ir 45 punktai).

50. Nors pastarasis klausimas gali būti keliamas, nes iš pirmo žvilgsnio ginčijamame sprendime nėra duomenų, kuriais remiantis nebūtų galima teigti, kad Komisija taip pat vadovavosi tais pačiais argumentais, kokius dėl šio aspekto pateikė Bendrasis Teismas²¹, vis dėlto konstatuoju, kad apie tokį iškreipimą *Larko* nekalbėjo ir kad bet kuriuo atveju skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas, mano nuomone, neiškraipė ginčijamo sprendimo turinio.

51. Iš tikrųjų neginčijama, jog pati Graikijos valstybė per administracinę procedūrą neginčijo, kad Graikijos valdžios institucijos žinojo apie *Larko* finansinę padėtį 2008 m.²²; tai taip pat nurodyta skundžiamo sprendimo 88 punkte²³ ir tai, galbūt, paaiškina, kodėl ginčijamame sprendime Komisija šiuo klausimu nepateikė savo nuomonės²⁴.

52. Taigi atsižvelgdamas būtent į šiuos argumentus Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad šios bylos aplinkybėmis Komisija, siekdama įvertinti, ar *Larko* turi finansinių sunkumų, kaip tai suprantama pagal Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a papunktį, galėjo pagrįstai remtis prielaida, kad Graikijos valstybė, kaip didžiausia *Larko* akcininkė, žinojo, kokia yra šios finansinė padėtis, arba bent jau turėjo žinoti suteikdama 2008 m. garantiją.

53. Beje, šis Bendrojo Teismo atliktas vertinimas, manau, yra visiškai logiškas. Iš tikrųjų, kaip iš esmės skundžiamo sprendimo 86–89 punktuose nurodė Bendrasis Teismas, apdairus privatus investuotojas²⁵, kuris būtų suteikęs tokią, kaip nagrinėjama, garantiją, šios garantijos suteikimo momentu būtų tikrai pasidomėjęs *Larko* finansine padėtimi. Todėl siekdamas veikti kaip apdairus privatus investuotojas Graikijos valdžios institucijos bet kuriuo atveju turėjo susipažinti su įmonės finansine padėtimi. Šiuo klausimu primenu, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją pačiai valstybei narei tenka pareiga įrodyti, kad ji veikė kaip apdairus privatus investuotojas²⁶.

54. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, antrąją *Larko* argumentą reikia atmesti.

55. Taip pat reikia atmesti trečią apeliančios pateiktą argumentą, kad 2008 m. duomenys buvo trumpojo laikotarpio. Iš tikrųjų, neginčijama, kad *Larko* finansinė padėtis pradėjo blogėti maždaug 2008 m. viduryje²⁷, ir nėra informacijos, kuri rodytų, kad Bendrasis Teismas savo vertinimą grindė momentine informacija, kaip nurodyta *Larko*.

56. Darytina išvada, kad kaltinimą dėl laiko kriterijaus taikant sąvoką „sunkumų patirianti įmonė“ reikia atmesti.

21 Žr. šios išvados 44 punktą.

22 Iš tikrųjų, per administracinę procedūrą Komisija, laikydama nuomonės, kad 2008 m. gruodžio 22 d. *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė ir kad privataus investuotojo kriterijus galėtų būti taikomas aptariamai priemonei, paprašė Graikijos valdžios institucijų jai pateikti visą reikšmingą informaciją, kuri leistų jai patikrinti, ar taip tikrai buvo (žr. sprendimo pradėti procedūrą 5.1, 5.2.2 ir 6 skirsnius). Vėliau, 2013 m. balandžio 30 d., Graikijos valdžios institucijos išsiuntė pastabas (žr. šios išvados 17 punktą ir sprendimo pradėti procedūrą 6 punktą), iš kurių matyti, kad šios valdžios institucijos ginčijo, kad 2008 m. ir 2009 m. *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė, nes sunkumų sukėlė netikėtas feronikelio kainos nuosmukis (žr. ginčijamo sprendimo 24 punktą). Todėl, nors minėtos valdžios institucijos ginčijo *Larko* kvalifikavimą kaip sunkumų patiriančios įmonės, jos vis dėlto neginčijo nei to, kad buvo žinoma apie pačią įmonės finansinę padėtį, nei 2008 m. *Larko* finansinių rezultatų, nurodytų sprendime pradėti procedūrą.

23 Iš esmės iš šio punkto matyti, kad per administracinę procedūrą Graikijos valdžios institucijos neįrodė, kad jos negalėjo žinoti apie finansinius sunkumus, kurių turėjo ieškovė.

24 Šiuo klausimu primenu, kad per administracinę procedūrą *Larko* nepateikė pastabų ir kad klausimas, ar Graikijos valdžios institucijos žinojo apie *Larko* finansinę padėtį 2008 m., regis, buvo iškeltas tik Bendrajame Teisme.

25 Primenu, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 56 punkto, privataus investuotojo kriterijaus taikymas grindžiamas ekonominiais vertinimais, kurie nagrinėjamos bylos aplinkybėmis būtų panašūs į racionalaus ir apdairaus privataus investuotojo, kurio padėtis kaip įmanoma panašesnė į tos valstybės narės padėtį, vertinimus, kuriuos, prieš vykdydamas tą investiciją, jis galėtų atlikti (žr., be kita ko, 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimą *Prancūzija / Komisija* (C-482/99, EU:C:2002:294, 71 punktą) ir 2012 m. birželio 5 d. Sprendimą *Komisija / EDF* (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82–84 punktai).

26 Žr., be kita ko, 2012 m. birželio 5 d. Sprendimą *Komisija / EDF* (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82–84 punktai).

27 Šiuo klausimu žr. skundžiamo sprendimo 77 punktą.

b) *Dél atlyginimo kriterijaus*

57. Su atlyginimo kriterijumi susijęs kaltinimas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo 94–98 punktų ir grindžiamas SESV 107 straipsnio 1 dalies ir SESV 296 straipsnio 2 dalies pažeidimu.

58. Tuose punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija gali pagrįstai daryti išvadą, kad 1 proc. dydžio metinė garantijos įmoka negali atspindėti su garantuotomis paskolomis susijusių išpareigojimų neįvykdymo rizikos ir kad dėl tos priežasties Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunktyje nurodyta sąlyga nebuvo įvykdyta.

59. *Larko* tvirtina, kad Bendrasis Teismas neteisingai taikė šią sąlygą, nes pats Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 95 punkte konstatavo, kad Komisija nepasinaudojo nė vienu iš dviejų toje sąlygoje nurodytų metodų, t. y. arba palyginti su finansų rinkose siūloma referencine garantijos įmoka, arba palyginti visas garantuotos paskolos finansines išlaidas su panašios negarantuotos paskolos rinkos kaina.

60. Todėl, kai Bendrasis Teismas vis dėlto nusprendė, kad ginčijamame sprendime nepadaryta akivaizdi vertinimo klaida, nes *Larko* patyrė ekonominių ir finansinių sunkumų, o per administracinę procedūrą nebuvo pateikta pakankamai duomenų, jis taip pat netaikė Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunkčio ir įpareigojo *Larko* ir Graikijos valstybę įrodyti, kad šios įmokos dydis yra adekvatus, taip Komisiją atleisdamas nuo pareigos pačiai išnagrinėti, kokio dydžio įmoka yra adekvati. Beje, Bendrasis Teismas taip pat pažeidė SESV 296 straipsnio 2 dalį, nes nepanaikino ginčijamo sprendimo, nors jis buvo nemotyvuotas.

61. Komisija teigia, kad ši kaltinimą reikia atmesti. Pritariu šiai nuomonei dėl toliau nurodytų priežasčių.

62. Pirma, kaip pagrįstai teigia Komisija, Bendrasis Teismas nenukrypo nuo Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunkčio ir nenustatė *Larko* įrodinėjimo pareigos šiuo klausimu. Iš tikrųjų, šiame punkte nustatytas vienintelis kriterijus, pagal kurį reikalaujama, kad už garantiją būtų sumokėta rinkos kainą atitinkanti įmoka. Kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 96–98 punktuose, atsižvelgiant į *Larko* patiriamus ekonominius sunkumus ir į tai, kad nei apeliantė, nei Graikijos valdžios institucijos per oficialią tyrimo procedūrą nepateikė duomenų, įrodančių, kad aptariama įmoka atitinka įmoką, kuri buvo siūloma finansų rinkose, arba panašios negarantuotos paskolos rinkos kainą, Komisijai nereikėjo taikyti vieno iš dviejų metodų, skirtų apskaičiuoti tiksli tokios įmokos dydį, kad būtų nustatyta, ar garantija atitinka šį kriterijų.

63. Antra, kiek tai susiję su SESV 296 straipsnio 2 dalimi, reikia priminti, kad pareigos motyvuoti asmens nenaudai priimtą aktą tikslas yra, viena vertus, suinteresuotajam asmeniui suteikti pakankamai informacijos, kuri leistų žinoti, ar aktas yra pagrįstas ir ar jame nėra trūkumų, kuriais remdamasis jis galėtų ginčyti to akto galiojimą Sąjungos teisme, ir, kita vertus, leisti šiam teismui atlikti to akto teisėtumo kontrolę²⁸. Šiuo klausimu pareigą motyvuoti reikia atskirti nuo motyvų pagrįstumo²⁹.

64. Šiuo atveju, kaip teigia Komisija, reikia konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas yra visiškai motyvuotas. Be to, turiu konstatuoti, kad prašydama panaikinti tą sprendimą *Larko* taip pat turėjo visas galimybes ginčyti motyvų, kuriais ginčijamame sprendime rėmėsi Komisija, pagrįstumą. Taigi Bendrasis Teismas nepažeidė pastarajai tenkančios pareigos pagal SESV 296 straipsnio 2 dalį.

28 Žr., be kita ko, 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimą *Taryba / Bamba* (C-417/11 P, EU:C:2012:718, 49 punktas) ir 2016 m. vasario 18 d. Sprendimą *Taryba / Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96, 74 punktas).

29 Žr., be kita ko, 2001 m. kovo 22 d. Sprendimą *Prancūzija / Komisija* (C-17/99, EU:C:2001:178, 35 punktas), 2015 m. birželio 18 d. Sprendimą *Ipatau / Taryba* (C-535/14 P, EU:C:2015:407, 37 punktas) ir 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Italija / Taryba (Viduržemio jūros durklažuvių žvejybos kvota)* (C-611/17, EU:C:2019:332, 48 punktas).

65. Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kaltinimą dėl atlyginimo kriterijaus, taigi ir antrojo pagrindo pirmą dalį, susijusią su 2 priemone, reikia atmesti kaip nepagrįstus.

B. Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su 2, 4 ir 6 priemonėmis

66. Ketvirtasis pagrindas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo 180–195 punktų ir yra susijęs su pagal 2, 4 ir 6 priemones suteiktos valstybės pagalbos dydžio apskaičiavimu; tiksliau jis susijęs su Bendrojo Teismo vertinimu, kad Komisija, vadovaudamasi Pranešimo dėl garantijų 4.1 punktu, galėjo pagrįstai nuspręsti, jog šių pagalbos priemonių dydis lygus bendram garantuotų paskolų dydžiui.

67. Pirmiausia pažymiu, kad, kalbant apie pagalbos dydžio apskaičiavimą, 4.1 punkto pirmoje pastraipoje nurodyta, kad „iš esmės valstybės pagalbos elementas laikomas lygus skirtumui tarp individualiai arba pagal garantijų schemą suteiktos garantijos atitinkamos rinkos kainos ir už tą priemonę iš tikrųjų sumokėtos kainos“.

68. Iš to 4.1 punkto trečios pastraipos a papunkčio matyti, kad, apskaičiuodama garantijos pagalbos elementą, Komisija ypatingą dėmesį kreipia į tai, ar paskolos gavėjas turi finansinių sunkumų. Šiuo klausimu pažymėtina, kad finansinių sunkumų turinčioms įmonėms rinkos garantas, jeigu toks yra, garantijos suteikimo metu pareikalaus didelės įmokos, atsižvelgiant į tikimybę, kad įsipareigojimai nebus vykdomi, dydį. Jeigu tikimybė, kad paskolos gavėjas nesugebės grąžinti paskolos, tampa ypač didelė, gali būti, kad tokia rinkos norma neegzistuoja, o *išimtiniais atvejais* garantijos pagalbos elementas gali pasirodyti esąs toks pat didelis kaip dydis, kurį iš tikrųjų padengia ta garantija³⁰.

69. Iš esmės *Larko* tvirtina, kad Bendrasis Teismas, nusprendęs, kad susigrąžintinos pagalbos dydis ginčijamame sprendime apskaičiuotas laikantis Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies ir Pranešimo dėl garantijų 4.1 punkto trečios pastraipos a papunkčio, pažeidė minėto 14 straipsnio 1 dalį, taip pat SESV 108 straipsnio 2 dalį ir SESV 296 straipsnio 2 dalį.

70. Šiam pagrindui pagrįsti *Larko* pateikė kelis argumentus, kurie, mano nuomone, atrodo nenuoseklūs ir neaiškūs. Kaip suprantu, tie argumentai iš esmės susiję su dviem aspektais: pirma, klausimo dėl „išimtinųjų atvejų“ taikymo, kaip tai suprantama pagal Pranešimo dėl garantijų 4.1 punktą, vertinimu ir, antra, vertinimu, kuriuo remiantis garantijų pagalbos elementas buvo lygus dydžiui, kuriam taikomos šios garantijos, neatsižvelgiant į tai, kad pagal šias garantijas Graikijos valstybė nebūtų turėjusi atlikti mokėjimų.

71. Kalbant apie pirmąjį aspektą pažymėtina, jog *Larko* tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė kelias teisės klaidas, skundžiamo sprendimo 193 punkte nusprendęs, kad Komisija susidūrė su „išimtiniais atvejais“, kaip tai suprantama pagal Pranešimo dėl garantijų 4.1 punktą³¹.

72. Viena vertus, Bendrasis Teismas pakeitė ginčijamo sprendimo motyvus, kurie nebuvo pateikti arba bent jau nebuvo pakankami, ir šį trūkumą Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 189 ir 192 bei 194 punktuose. Bendrojo Teismo motyvai šiuo klausimu taip pat yra priešaringi ir nepakankami, o Bendrasis Teismas pažeidė SESV 296 straipsnio 2 dalį, nes nepanaikino ginčijamo sprendimo, nors jis buvo klaidingas teisės požiūriu ir nemotyvuotas³².

30 Taip pat pažymiu, kad Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai, atsižvelgiant į sunkią finansinę įmonės padėtį, nei viena finansų institucija nesutiktų jai paskolinti pinigų be valstybės garantijos, *bendras* garantuojamos paskolos, kurią ji gauna, *dydis* turi būti laikomas pagalba (žr. 2000 m. spalio 5 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija*, C-288/96, EU:C:2000:537, 31 punktą).

31 Taigi *Larko* ginčija ne patį to Pranešimo 4.1 punktą, bet šio punkto taikymą bylos faktinėms aplinkybėms.

32 Kaip suprantu šiuos argumentus, *Larko* iš tiesų tvirtina, kad buvo pažeista Komisijai ir Bendrajam Teismui tenkanti pareiga motyvuoti, kuri yra esminis *procedūros reikalavimas*, ir Bendrojo Teismo bei Komisijos pateiktų motyvų pagrįstumo reikalavimas (dėl šio atskyrimo žr. šios išvados 63 punktą). Reikia pažymėti, kad pareiga motyvuoti aktus nustatyta SESV 296 straipsnio 2 dalyje, o pareiga motyvuoti sprendimus numatyta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnyje, kuris Bendrajam Teismui taikomas pagal šio statuto 53 straipsnį.

73. Kita vertus, Bendrasis Teismas įmonei *Larko* priskyrė įrodinėjimo našta dėl klausimo, ar egzistuoja „išimtiniai atvejai“. Vertinimą, ar egzistuoja tokie atvejai, turėtų visiškai ir konkrečiai motyvuoti Komisija, kuriai tenka įrodinėjimo našta, o tas vertinimas negali būti grindžiamas Komisijos „abejonėmis“, ar, nesuteikus garantijų, pagalbos gavėjas būtų galėjęs gauti finansavimą rinkoje. Taigi Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 186–188 punktuose nusprendęs, kad minėtų Komisijos motyvų pakanka, padarė teisės klaidą dėl reikalaujamo įrodymų lygio³³.

74. Dėl šių argumentų priimtino nemanau, priešingai, nei iš esmės teigia Komisija, kad juos reikia atmesti kaip nepriimtinius. Iš tikrųjų, mano manymu, jie nesusiję su faktinių aplinkybių nustatymu³⁴, tačiau juose keliama teisės klausimai, dėl kurių priimti sprendimą jurisdikciją turi Teisingumo Teismas.

75. Vis dėlto manau, kad minėtus argumentus reikia atmesti kaip nepagrįstus, kaip tai taip pat siūlo Komisija.

76. Mano supratimu, skundžiamo sprendimo 193 punkte Bendrasis Teismas nei papildė, nei pakeitė iš paties ginčijamo sprendimo nekyančių elementų³⁵. Iš tikrųjų, tame punkte Bendrasis Teismas pagrįstai bendrai aiškino šį sprendimą ir iš esmės nusprendė, kad, nepaisant kai kurių minėto sprendimo konstatuojamųjų dalių kritikuotino formulavimo, iš šio sprendimo visumos ir visų pirma iš jo 56–66 konstatuojamųjų dalių matyti, kad tada, kai priemonės buvo skirtos, *Larko* buvo itin keblioje padėtyje. Tokiomis aplinkybėmis Komisijos negalima kaltinti padarius klaidą ir nusprendus, kad tai buvo „išimtinis atvejis“, pasireiškęs *Larko* negalėjimu gražinti visos paskolos savomis jėgomis.

77. Šiuo klausimu, kaip iš esmės taip pat pasakyta skundžiamo sprendimo 191 punkte, primenu, kad išimtiniai įvykiai, kaip jie suprantami pagal Pranešimo dėl garantijų 4.1 punktą, pasireiškia būtent tuo, kad skolininkas negali gražinti garantuotos paskolos savo jėgomis.

78. Kalbant apie galimas Komisijos „abejones“ dėl *Larko* galimybės gauti finansavimą rinkoje, jeigu nebūtų suteikta garantija, pažymėtina, kad Bendrasis Teismas pagrįstai atmetė šį apeliančią argumentą ir skundžiamo sprendimo 187 ir 188 punktuose nusprendė, kad remiantis bendru ginčijamo sprendimo aiškinimu pakankamai aiškiai matyti, jog Komisija laikėsi nuomonės, kad, švelniai tariant, mažai tikėtina, kad *Larko* būtų galėjusi gauti paskolą rinkoje be Graikijos valstybės įsikišimo.

79. Kaip Teisingumo Teisme pakartotojė Komisija, bendras ginčijamo sprendimo aiškinimas rodo, kad Komisija laikosi tokios nuomonės. Kalbant apie 2 priemonę, sakinyje, pateikiamame iškart po sakinio, kuriame yra žodis „doubtful“ (keliantis abejonę), nurodyta, kad „kitaip tariant“ („in other words“) Komisija laikosi nuomonės, kad *Larko* gavo naudą, lygią garantuotos paskolos dydžiui, nes be valstybės garantijos ji nebūtų galėjusi rinkoje gauti jokios kitos garantijos. Kalbant apie 6 priemonę, sakinyje, kuriame yra žodis „keliantis abejonę“, pateikiama nuoroda į tuos pačius argumentus dėl 2 priemonės.

80. Be to, kaip skundžiamo sprendimo 193 punkte nurodo Bendrasis Teismas, reikia pažymėti, kad Komisijos vertinimams dėl išimtinių atvejų egzistavimo per administracinę procedūrą visiškai neprieštaravo nei Graikijos valdžios institucijos, nei apeliančė.

33 Šį argumentą, susijusį su įrodymų lygiu, suprantu taip, kad jis iš esmės yra susijęs su teiginiu, kad Bendrasis Teismas įmonei *Larko* priskyrė įrodinėjimo našta dėl klausimo, ar egzistuoja „išimtiniai atvejai“.

34 Tiksliau tariant, pasak Komisijos, skundžiamo sprendimo 192–194 punktuose Bendrasis Teismas teigia, kad ginčijamas sprendimas parodė, jog skiriant ginčijamas priemones *Larko* buvo „itin keblioje padėtyje“ dėl nuolatinio apyvartos mažėjimo ir turimų neigiamų nuosavų išteklių, o tai leido manyti, kad prarastas visas įmonės įstatinis kapitalas. Ši itin kebli įmonės padėtis pasireiškė „*Larko* negalėjimu gražinti visos paskolos savomis jėgomis“. Pasak Komisijos, ginčydama šias pastabas apeliančė kelia klausimą dėl Bendrojo Teismo atlikto faktinių aplinkybių nustatymo.

35 Primenu, kad Sąjungos teismas, nagrinėdamas pagal SESV 263 straipsnį pareikštą ieškinį dėl panaikinimo, privalo tik patikrinti ginčijamo akto teisėtumą. Vadinasi, Bendrasis Teismas neturi panaikinti galimo nemotyvuotumo arba papildyti to Komisijos motyvavimo pridėdamas iš paties ginčijamo sprendimo nekyančių elementų arba juos pakeisdamas (taip pat žr. 2006 m. birželio 7 d. Sprendimą *UFEX ir kt. / Komisija* (T-613/97, EU:T:2006:150, 70 punktas) ir 2008 m. spalio 22 d. Sprendimą *TV2/Danmark ir kt. / Komisija* (T-309/04, T-317/04, T-329/04 ir T-336/04, EU:T:2008:457, 182 punktas)).

81. Manau, kad dėl anksčiau šioje išvadoje nurodytų priežasčių yra aišku, jog Bendrasis Teismas nepakeitė Komisijos motyvų ir nepriskyrė apeliantei „išimtinių atvejų“ susiklostymo įrodinėjimo naštos. Be to, Bendrojo Teismo motyvai šiuo klausimu nėra prieštaringi. Iš tikrųjų, tai, kad Bendrasis Teismas nurodo tam tikras kritikuotinas arba lakoniškas formuluotes Komisijos motyvuose, neprieštarauja Bendrojo Teismo išvadai, kad tuose motyvuose nėra teisės klaidų, nepaisant tokių formuluočių.

82. Kalbant apie SESV 296 straipsnio 2 dalį reikia konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas buvo visiškai motyvuotas³⁶. Be to, kiek tai susiję su Bendrojo Teismo motyvais skundžiamame sprendime, reikia konstatuoti, kad tas sprendimas buvo visiškai motyvuotas, o tai, beje, matyti iš gausių *Larko* pateiktų argumentų dėl Bendrojo Teismo motyvų pagrįstumo. Šiuo klausimu pažymėtina, kad aplinkybė, jog Bendrasis Teismas padarė iš esmės kitą išvadą nei apeliante, savaime nereiškia, kad skundžiamas sprendimas nemotyvuotas³⁷.

83. Kalbant apie antrąjį aspektą pažymėtina, kad *Larko* iš esmės pateikia tris argumentus, susijusius su skundžiamu sprendimu³⁸.

84. Pirma, nors ginčijamo sprendimo priėmimo momentu buvo aišku, kad nė viena iš šių garantijų nebuvo panaudota, Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos, kuri, nesikreipusi į Graikijos valdžios institucijas, tik konstatavo, kad neturi pakankamai informacijos, kuria remiantis būtų matyti, jog minėtos garantijos buvo panaudotos, nuomonę³⁹. Taip jis pažeidė Komisijai tenkančią pareigą, susijusią su rūpestingu ir nešališku bylos medžiagos nagrinėjimu pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.

85. Priešingai, nei teigia Komisija, nemanau, kad šis argumentas yra nepriimtinas. Žinoma, jis grindžiamas faktinių aplinkybių nustatymu, dėl kurio jurisdikciją priimti sprendimą turi tik Bendrasis Teismas⁴⁰. Vis dėlto klausimas, ar Bendrasis Teismas privalėjo atsižvelgti į tokią informaciją, yra teisės klausimas.

86. Vis dėlto manau, kaip ir Komisija, kad argumentą reikia atmeti kaip nepagrįstą.

87. Iš tikrųjų, garantijų (ne)panaudojimas ir paskolų (ne)grąžinimas yra susiję su faktinėmis aplinkybėmis, kurios susiklostė po to, kai buvo skirtos ginčijamos priemonės, taigi į jas negali būti atsižvelgta nei priemonės kvalifikuojant kaip pagalbą, nei apskaičiuojant toms priemonėms suteikiamo pagalbos elemento dydį. Bendrasis Teismas teisingai priėjo prie šios išvados, skundžiamo sprendimo 181 ir 182 punktuose primindamas reikšmingą jurisprudenciją.

88. Be to, konstatuoju, kad apeliante pateikti įrodymai, susiję su paskolų grąžinimu ir garantijų nepanaudojimu, nebuvo pateikti Komisijai per administracinę procedūrą. Šiuo klausimu primenu, kad Komisijos sprendimo teisėtumas turi būti vertinamas pagal priimant ginčijamą sprendimą jos turėtą informaciją⁴¹.

36 Dėl SESV 296 straipsnio 2 dalies taikymo srities žr. šios išvados 63 punktą.

37 Žr., be kita ko, 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimą *Gogos / Komisija* (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 35 ir 36 punktai).

38 Pažymiu, kad *Larko* taip pat pateikia įvairių argumentų, kuriais kritikuojamas ginčijamas sprendimas, tačiau nenurodo, kokia teisės klaida padaryta skundžiamame sprendime, todėl Teisingumo Teismas negali vykdyti teisminės kontrolės.

39 Iš tikrųjų, iš 2008 m. paskolos sutarties (2 priemonė), kurią turėjo Komisija, matyti, kad ši paskola turėjo būti grąžinta iki 2012 m. kovo 31 d., t. y. gerokai anksčiau nei 2014 m. kovo 27 d., kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas. Taigi Komisija turėjo visą informaciją, leidžiančią jai priėti prie išvados, kad ta paskola jau buvo sugrąžinta. Kalbant apie paskolos grąžinimą pagal 2010 m. paskolos sutartį (4 priemonė), ji turėjo būti grąžinta per keturiasdešimt penkias dienas nuo ginčijamo sprendimo priėmimo. Tą dieną Komisija galėjo konstatuoti, kad pagal 2011 m. paskolos sutartį (6 priemonė) suteiktos paskolos jau buvo iš dalies grąžintos.

40 Žr., be kita ko, 1994 m. birželio 1 d. Sprendimą *Komisija / Brazzelli Lualdi ir kt.* (C-136/92 P, EU:C:1994:211, 49 punktas).

41 Šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimą *Falck ir Acciaierie di Bolzano / Komisija* (C-74/00 P ir C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168 punktas).

89. Antra, skundžiamas sprendimas yra nemotyvuotas, nes Bendrasis Teismas neišnagrinėjo apeliančės pastabų dėl, viena vertus, ginčijamo sprendimo visiško privalomumo, kiek tai susiję su susigrąžintina suma remiantis Sprendimu *Mediaset*⁴², ir, kita vertus, dėl aplinkybės, kad pati Komisija pripažino, kad dėl šio aspekto jos sprendime yra klaidų.

90. Šiuo klausimu pažymiu, kad nors nagrinėjant apeliacinį skundą Teisingumo Teismo kontrolės tikslas yra, be kita ko, patikrinti, ar Bendrasis Teismas teisės požiūriu pakankamai atsakė į visus apeliančės nurodytus argumentus, Bendrojo Teismo pareiga motyvuoti sprendimus negali būti aiškinama taip, jog pastarasis privalo išsamiai atsakyti į kiekvieną bylos šalies nurodytą argumentą⁴³, o šiuo atveju, manau, taip yra.

91. Trečia, nustačius, kad pagalbos dydis prilygsta visai garantuotos paskolos vertei, kai garantijomis nepasinaudota, kyla pasekmių, prieštaraujančių Teisingumo Teismo jurisprudencijai, pagal kurią Komisijos sprendimais, kuriais nurodoma susigrąžinti valstybės pagalbą, siekiama atkurti ankstesnę padėtį ir jais negali būti skiriama didesnė sankcija nei faktiškai gauta nauda⁴⁴.

92. Siekdamas išsamumo, šiuo klausimu pažymiu, kad, be šios išvados 87 ir 88 punktuose mano jau pateiktų argumentų, kurių pakanka trečiam *Larko* argumentui atmesti, manau, kad apeliančės teiginys, jog ji privalo, taip sakant, dukart sumokėti už pagalbą, yra neteisingas. Iš tikrųjų, kaip nurodo Komisija, galima teigti, kad *Larko* painioja dvi skirtingas mokėjimo pareigas, tenkančias įmonei, pagalbą gavusiai valstybės pagalbos forma. Pirmą, pagalbą gavusi įmonė privalo sugrąžinti gautą valstybės pagalbos sumą. Antra, šiai įmonei išlieka pareiga bankui grąžinti paskolą, kurią ji gavo pasinaudojusi šia valstybės garantija.

93. Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad apeliacinio skundo ketvirtą pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

V. Išvada

94. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus ir nesant poveikio kitų apeliacinio skundo pagrindų pagrįstumui, Teisingumo Teismui siūlau atmesti antro pagrindo pirmą dalį ir ketvirtą pagrindą kaip nepagrįstus. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

42 2014 m. vasario 13 d. sprendimas (C-69/13, EU:C:2014:71).

43 Žr., be kita ko, 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimą *Belgija / Komisija* (C-197/99 P, EU:C:2003:444, 81 punktą).

44 *Larko* daro nuorodą būtent į 1999 m. birželio 17 d. Sprendimą *Belgija / Komisija* (C-75/97, EU:C:1999:311, 65 punktą).